

העתידין דר' דוד פסיג מדווח מסיליקון וואדי

<http://www.passig.com>

תחיית המתים של הדוט קום

בשעת הכתיבה של הדברים הללו, כולם משוכנעים במותן של חברות ה-dot.com. אני מדגיש את המונח "בשעת הכתיבה" כי תוך זמן קצר יש שיתחילו לפקפק בזה. עתה, לפחות, עדיין כולם משוכנעים שזה פרק בכלכלה העולמית שלא ישוב. יש אפילו המרחיקים לכת לאמר שחברות ה-dot.com נכנסו לשלב המכונה בניהם "הרס יצירתי" (Creative Destruction) בו החלשים מתאבדים כדי להשאיר מרחב לחזקים לשרוד. רישמו לפניכם: תחיית המתים שלהן קרבה. לאמיתו של דבר, מסופקני אם בכלל מתו.

ריקוד על הדם

ghostsites

האתרים הרוקדים על הדם חוגגים לאחרונה. קחו למשל

את חברת [NetSlaves](#) – זו מתמחה במעקב אחר

ההתרסקות של הכלכלה החדשה. או את המוזיאון ל- [E-](#)

[Failures](#) בו ניתן לראות את רשימת אתרי הרפאים של חברות ששבקו חיים. אפשר לצפות שם בסרטון בו מוצגים כל האתרים שירדו מהרשת בליווי מוסיקה מעוררת רחמים. אתר נוסף עבור המדוכאים של החברות שאינן עוד בשם [The Dead Media Project](#) מלא בחמלה עצמית. כל אחד יכול להוסיף שם את הגיגיו ודמעותיו. מקור החדשות [The Industry Standard](#) מאפשר לעקוב אחר חדשות רעות בעזרת כלי מיוחד שהומצא לשם כך בשם [Flop Tracker](#). אך מכולם מגדילים לעשות האנשים שמאחורי [DotComDoom](#) המנהלים סקר ציפיות בו מנסים לחזות (!) את מספר החברות הצפויות לסגור את שעריהן עד סוף השנה.

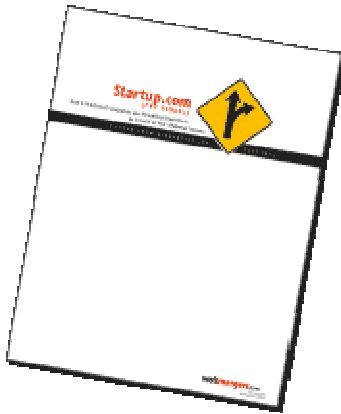
לוויה מוקדמת

אבל מי שבוחן היטב את האתרים הללו ודומיהם, שם לב לעובדה המעניינת הבאה: אין כל כך הרבה חברות שסגרו את שעריהן כפי שנדמה שהיו צריכות להיות—לפחות לפי הרושם שהעיתונות מספקת! לכן, אין מנוס מאשר ליישר את ההדורים, עוד בשלב המוקדם הזה, עם ההיסטוריה של הכלכלה החדשה. לא מעט אנשים הספידו אותה בטרם עת ולעניות דעתי גם ללא צורך. המעין מקרוב רואה שכ-10,000 סטארט אפים מרחבי העולם גייסו הון בסוף שנות ה-90. מתוכם 246 לפי [Flop Tracker](#) ו-555 לפי [Webmergers](#) הפסיקו לפעול. רק 2-5% כשלו. לזה קוראים קריסה!;

השאלה הגדולה

אם כך, השאלה אותה צריך היום לשאול בקול גדול היא מה כל החברות הנותרות, והן הרוב המכריע, עדיין עושות במצב כל כך רע—לפחות כפי שמשתקף בבורסות העולם. אין ספק שזו שאלה מכרעת אם אנו רוצים להעריך נכוחה את השלב הבא בכלכלה החדשה ואת אופיין של הטכנולוגיות הרבות שעוד נראה.

ברור שמרבית החברות שנתרו מכינות לנו טריקים חדשים. הן תופרות בתקציבים שנתרו בידיהם רעיונות יצירתיים מסוג אחר. רבות משנות את עורן בעזרת שמות חדשים, תוכניות עסקיות אחרות וסגל ניהולי רענן כל מספר חודשים. חלקן משירות מעליהן זהויות ישנות במטרה לפתור את החידה הגדולה: כיצד לעשות כסף מהרשת?

ככדי לשרוד, הן זורקות לעת עתה הצידה את האידיאל של הרשת כמדיום חדש, פתוח, שוויוני וחופשי. זה כלל וכלל לא "הרס יצירתי". זה חייב להיות משהו אחר. החברה ב- [Webmers](#) כתבו דו"ח חדש ([Startup.com the Sequel](#)) בו הם טבעו מונח חדש בכלכלה המודרנית "התחדשות יצירתית" (Creative reconstruction). הם טוענים שאנו נכנסים לשלב בו חברות ה-com. ממצבות עצמן מחדש במקום ובקצב שלא ידענו כמותם.

תשובה חלקית

אם נכון הכלל האומר שרק 10% מה-startups בעולם מחזירים את ההשקעה (אגב, בישראל כ-30% עד 40% מהם יניבו פירות למשקיעים שלהם) אזי השאלה בדבר מי ישרוד, עוד יותר מתחדדת. כדי לענות עליה, ולו חלקית, יש לשים לב לעובדה הבאה. העוצמה כנראה עוברת מאנשי השיווק של החברות הללו אל המהנדסים. מדיווחים רבים של סטארט אפים באירופה, יפן, ארה"ב, וישראל נראה כי מרכז הכובד של העשייה עובר מאנשי השיווק ויחסי הציבור אל המתכנתים והמהנדסים של הטכנולוגיות אותן החברות מציבות בליבת המוצרים שלהן. אין זה סוד שמרבית הסטארט אפים השקיעו כסף רב של משקיעיהם ביחצנות מיותרת. דווקא אלו ששרדו את הגל של השנה הקשה האחרונה הן אלו ששמו את יהבן על היתרון הטכנולוגי שבליבת המוצרים שלהן ולא על מראית עין—Amazon, eBay, Expedia ועוד. יודעי דבר אומרים כי משקיעים יכולים כיום לשפוך כסף רק על כ-30% מהחברות. הם שופכים את כספם רק על החברות ששומרות את הצוותים הטכנולוגיים וההנדסיים שלהן ורק על אלה המוכיחות את היתרון היחסי של הטכנולוגיות שברשותן. אם כך הוא, אזי סביר לטעון כי מחכות לנו הפתעות נעימות, כמו גם טכנולוגיות שיספקו לנו שירותים אותנטיים סוף סוף. ואפילו אם רק 10% ימצאו את דרכן אל ליבותיהם של הצרכנים אזי תחיית המתים תהיה גלויה לכל.